

Bc. Gabriela Pokorná:
Kulturně-historické práce Aloise Jiráska

posudek vedoucího diplomové práce
Ústav české literatury a komparatistiky FF UK

Gabriela Pokorná se zaměřila na osobnost a tvorbu Aloise Jiráska, jednoho z klíčových prozaiků a dramatiků tzv. historického realismu, přičemž zpracovala téma, které bylo dosud v souvislosti s autorovým dílem spíše v pozadí odborného zájmu: soustředila se celistvě na jeho práce kulturně-historické povahy, s cílem tyto práce utřídit, charakterizovat jejich podobu, určující rysy a upozornit na jejich význam a přínos – a „takto korigovat konvenční představu o tomto autorovi jako výlučně o beletristovi“.

S oporou rozsáhlého materiálového průzkumu autorka shromáždila příslušné Jiráskovy texty, na základě analýzy materiál uspořádala a rozčlenila novým způsobem, jednotlivé typy odborných, populárně naučných a dalších prací – definované především hledisky žánrovými a tematickými – popsala a příklady bohatě doložila jejich podstatné rysy, a to i s ohledem na ostatní složky Jiráskovy tvorby i věcně dobový kontext v momentech srovnávacích (někdy s odbočkami dosti širokého záběru). Vzhledem k rozsahu i různorodosti podkladů, tedy k materiálové povaze práce přirozeně zůstal důraz hlavně na utřídění a popisu Jiráskových kulturně-historických výkonů, v rovině interpretační byly přitom zásadní momenty pojmenovány.

Práce je strukturována přehledně a logicky. V Úvodu je zřetelně vyznačen zvolený metodický postup na základě úvahy o možných typologických vymezeních sledovaných textů, o jejich rázu a zdrojích, a to rovněž v souvislosti s obecnou charakteristikou pojmu a záběru kulturní historie. V dalších kapitolách je odpovídajícím způsobem aplikována vyznačená stratifikace: Národopisné a folkloristické texty (s pododdíly Všeobecná zemská jubilejní výstava 1891, Národopisná výstava československá 1895, Lidová architektura, Pamětihodnosti, Artefakty, Pověsti, Obyčeje, Řemesla, Kroj a Lidopisné texty), Nekrology, Jubilea, Proslovy a pozdravy, Posudky, Reakce na kritiky, Texty o historických osobnostech, událostech a zajímavostech (Historické osobnosti, Dobové dokumenty, Zajímavosti), Cestopisné texty, Jiráskovy *Čechy* (*Čechy* Jana Otty, Hory Orlické a Stěny, *Čechy* pod vedením Aloise Jiráska). Závěr přehledně rekapituluje předchozí výklady, přičemž zvýrazňuje zejména Jiráskovo působení v oborech národopisu a folkloristiky a naznačuje další možnosti výzkumu.

Gabriela Pokorná přistupovala k předmětu svého zájmu velmi soustředěně a odpovědně. Předloženou práci je zpracovala pečlivě a nebývale důsledně. V soupisu Pramenů de facto podala v chronologii cenný bibliografický přehled Jiráskova kulturně-historického díla (evidující rovněž přetisky jednotlivých prací v autorových spisech). Seznam sekundární literatury, již autorka využila

racionálně a s jistotou, je rozsáhlý a reprezentativní; účelně přitom využila prostor věnovaný poznámkám pod čarou.

Diplomová práce *Kulturně-historické práce Aloise Jiráska* naplnila stanovený cíl a rozhodně přispěla k hlubšímu poznání daného tématu, zvýznamnila celek Jiráskových kulturně-historických textů (též jako dobového dokumentu) a vyznačila možnost jejich nového zpřístupnění čtenářské veřejnosti. Autorka v ní prokázala schopnost fundovaného literárněhistorického materiálového výzkumu, popisu a výkladu.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

PaedDr. Luboš Merhaut, CSc.

1. září 2020 v Praze